

Článek uveřejněný v časopise Lidé a Země 10/2019

IRSKO: jak vyžrát na pasti

Vyrazit do Irska v srpnu, obzvlášť po uvedení poslední řady Hry o trůny, zavání cestovatelským masochismem. Během dvanácti dnů jsme se pokusili najít alternativy k přelidněným a předraženým místům anebo způsob, jak si je aspoň trochu v pohodě užít.

V první řadě musím zdůraznit, že naše putování zahrnuje nejen Irskou republiku, ale i Severní Irsko. To, že jsme se v téhle části Spojeného království ocitli, prozradila jen absence nápisů v gaelštině a změna dopravního značení, na kterém se například místo kilometrů uvádějí míle. A po vystoupení z auta jsme se nestačili divit, proč „Britům“ skoro vůbec nerozumíme, zatímco Irové mluvili tak hezky anglicky.

Největší past

Právě v Severním Irsku se nachází hned několik turistických pastí. Za největší a nejnehoráznější považuju Carrick-a-rede Bridge. Z propagačních materiálů člověk nabude dojmu, že ho čeká úžasný adrenalinový zážitek na visutém provazovém mostě. Chyba lávky! Pro ty, kteří se nekamarádí s výškami, to asi zážitek bude, ale „most“ měří jen pár metrů, je poměrně pevně uchycený, a hlavně se na něj dostanete až po zaplacení neuvěřitelných devíti britských liber, jež vás opravňují ke vstupu v určitý čas. Spolu s dalšími desítkami lidí, s nimiž jste personálem popoháněni na druhou stranu, takže ani nemáte moc času si tu „šileně nebezpečnou“ procházku vychutnat. A v případě silného větru nebo deště se druhá strana lávky údajně uzavírá, tudíž se ani nedostanete nikam dál. Myslím si, že bohatě stačí procházka z neplaceného parkoviště, při níž uvidíte zdarma nejen tuhle nesmyslně předraženou a přeceňovanou turistickou atrakci, ale především krásné Antrimské pobřeží.

Obrův chodník

Druhou vyhlášenou severoirskou atrakcí je přírodní úkaz Obrův chodník (Giant's Causeway): výběžek do moře připomínající obří bazaltové varhany. Bezpochyby je to úchvatné místo, které rozhodně doporučuju navštívit! Ale i to se dá zařídít úplně zadarmo. Pokud chcete zaparkovat přímo u návštěvnického centra, zaplatíte 12,50 libry (v on-line předprodeji 11) za osobu, za což sice dostanete možnost vstupu do jeho budovy a audioprůvodce, ale já osobně bych těch pětadvacet liber za dvě osoby radši projedl nebo propil v nějaké irské hospůdce. Když necháte auto u železniční zastávky ve vesničce Bushmills, odkud jezdí k návštěvnickému centru za pět liber docela roztomilý vláček, můžete se vydat pěšky po velmi pěkné stezce, jež v jedné části půlí snobsky úhledné golfové hřiště a pak prochází kolem fotogenické liduprázdné pláže se sídly připomínajícími panství Downton. Po třech kilometrech jsme se dostali na místo, nejdřív si prošli červenou trasu, z níž se naskýtá krásný výhled nejen na Obrův chodník, ale na celé širé okolí, pak teprve sestoupili k bazaltovému zázraku. V sezoně tam rozhodně nebudete sami, to už je ovšem úděl míst z prvních stránek průvodců. Pokud je pro vás šest kilometrů moc, za šest liber se můžete z chůze vykoupit zaparkováním u konečné zastávky zmíněného vláčku.

Zrádné útesy

Jakmile do vyhledávače zadáte heslo „Irsko“, v obrázcích určitě vyjedou mezi prvními i Moherské útesy. Opět je to místo, od kterého vás rozhodně nechci odrazovat. Nicméně trochu bojuju s tím, že se za výhled na přírodní jev platí osm eur za osobu. Navíc je cesta kolem útesů z bezpečnostních důvodů ohrazena kamenným plotem, takže pokud se neodvážíte přelézt na jeho druhou stranu, těch výhledů až zase tolik mít nebudete. Poloviční vstupné se vybírá za Cliffs of Kerry – sice menší, ale možná ještě krásnější a divočejší útesy, jež jsou navíc součástí okruhu Ring of Kerry, a ten by se na vašem irském itineráři měl každopádně objevit. Trochu víc z ruky, ale bez vstupného se západně od městečka Donegal vypínají útesy Slieve League, které patří k nejvyšším v Evropě. Nebud'te líní a auto

nechte na spodním parkovišti, odměnou vám budou krásné pohledy do okolní krajiny a na širé moře. U obou alternativních návrhů platí, že potkáte nesrovnatelně méně turistů než u podstatně známějších útesů Moherských. A jako bonus přidám ještě jeden tip: pokud pojedete na severu po Antrimském pobřeží východním směrem, sjed'te těsně před ruinami Dunluce na parkoviště po levé straně. Nejen že uvidíte, jak si Dunluce Castle pěkně hová na skále, ale v levé části parkoviště vás určitě okouzlí sice malé, zato malebné bílé útesy, jež mně osobně trochu připomínaly slony.

Hrady a ruiny

Také hrad Rock of Cashel se často objevuje na seznamech lokací, které byste neměli v Irsku opominout. Usazený na kopci kus za městečkem, po němž získal své jméno, vypadá opravdu působivě. Nicméně kromě kaple, jež si právě užívá péči restaurátorů, se jedná o ruiny. Vstupné činí osm eur za osobu, s kaplí jedenáct, na parkování si připravte dalších 4,50 eura. Nenecháte-li se přesto odradit, ze hřbitova se zahleďte jižním směrem, kde se nacházejí pozůstatky cisterciáckého kláštera Hore Abbey. A právě tam jsme pak zamířili. Zaparkovali jsme u jednoho z domů a v naprostém klidu (potkali jsme čtyři lidi) jsme se procházeli ruinami sice podstatně menšími, ale to jim na atmosféře nic neubralo, možná spíš naopak. A navíc jsme měli krásný výhled na Rock of Cashel, v němž se to turisty hemží.

A když už probírám zříceniny, moje závěrečné lowcostové doporučení zní: pokud nejste vášnivými příznivci historie, na velkou část ruin se můžete podívat zdarma jen zvenčí. Často je stejně zajímavější jejich umístění než samotné polorozpadlé zdi. Řada z nich je také přístupná bez vstupného, například poklidné Inch Abbey, které by nemělo uniknout pozornosti fanoušků seriálu Hra o trůny.

Titanic za všechny peníze

Mám-li vybrat jednu turistickou atrakci, za niž se opravdu vyplatí z peněženky vytáhnout nemalý obnos (19 liber, na brzké ranní hodiny se dají lístky v předprodeji pořídit o pět liber levněji), je to muzeum Titanic Experience v Belfastu. Upřímně řečeno, nebýt tohoto muzea, Belfast bychom klidně z itineráře vynechali. Ale to by byla velká škoda, protože tato zvenku i zevnitř moderní čtyřpatrová budova je názornou ukázkou, jak by měla současná muzea fungovat – moderní, interaktivní, poutavé a poučné. Kdybychom chtěli pojmout všechny nabízené informace, museli bychom v něm strávit minimálně jeden celý den. Ale už po čtyřech hodinách nás dost bolely nohy...

CO ZAŽÍT BEZ NÁMAHY A BEZ PENĚŽ

V rámci jízdy po **Ring of Kerry** nevynechte kamenný můstek **Wishing Bridge** s překrásným okolím (a něco si na něm přejte!). Pokud se cítíte jistí za volantem, pokračujte uzounkými serpentýnami přes **Gap of Dunloe**. Měl jsem sice nervy na špagátu, oči na stopkách a v duchu jsem se modlil, aby nejel nikdo v protisměru, ale na konci se adrenalin proměnil v endorfiny, zážitek to byl úžasný.

Cestu z Dublinu na jih nebo opačným směrem si naplánujte tak, abyste projížděli kolem jezera **Lough Tay** (anglicky Guinness Lake). Stačí vystoupit z auta, ujít pár desítek metrů, kajícně ignorovat ceduli hlásající soukromý pozemek, a pokud budete mít štěstí na počasí jako my, výhled vás ohromí. Nedaleko od jezera se pak nachází malý kamenný most, jenž se objevil v dojemném filmu P.S. Miluji Tě.

Zastavte se v některém z barevných městeček – nejmalebnějším jsem shledal **Kinsale** (přestože zrovna přšelo), zajímavý je určitě i **Cobh** se známou uličkou pestrých domků s imponantní katedrálou na jejich pozadí. Mimochodem, tehdy ještě pod názvem Queenstown to byla poslední zastávka Titaniku před tím, než se vydal na svou osudovou plavbu do vln Atlantiku. Připomíná to malé muzeum.

Jednou z nejhezčích oblastí Irska, kterou jsme projížděli, byl region národního parku **Connemara**. Ráz krajiny je tu jiný – drsnější, kopce jsou vyšší a ostřejší, do pevniny se zařezávají zálivy a břehy jezer. Místní tu chovají speciální plemeno poníků a i dnes se spolu často baví irskou gaelštinou. Z celého ostrova mi to právě tady nejvíc připomínalo takřka sousední Skotsko. Pokud máte dost času, můžete si vybrat některý z treků. My ho neměli, ale už samotný průjezd oblastí byl dech beroucí.

Vypravte se **po stopách Hvězdných válek a Hry o trůny**. Filmových lokací je po ostrově roztroušeno celkem dost, velká část z nich je volně přístupná. Mezi nejzajímavější určitě patří pro běžný provoz uzavřená silnice Dark Hedges, roubená pohádkově tvarovanými stromy, malá zátoka Ballintoy s pozoruhodnými skalními útvary v moři nebo jeskyně ve vesnici Cushendun. Za lákavý Castle Ward (v seriálu Winterfell/Zimohrad) už si budete muset připlatit.

Hvězdné války se nejvíce připomínají na **poloostrově Dingle**. Ale ten prozkoumejte i v případě, že vám (stejně jako mně) tahle filmová série nic neříká. Cestou po pobřeží na vás čeká několik zastávek, kde si například můžete prohlédnout starodávná kamenná obydlí ve tvaru včelínů, ale to nejhezčí se zjeví na nejzápadnějším cípu **Dunmore Head**, kde se rozhodně vyplatí vystoupat na kopec a poté se, pokud jste dostatečně otužilí, osvěžit v tyrkysové vodě omývající krásnou pláž Coumeenoole.

Jediný pořádný slejvák nás zastihl na jiné **pláži** – Derrynane Beach, již ani slotá neubrala nic na zvláštním kouzlu, jež si užívají i mladí surfaři. Dlouhý a široký pás písku a další lokaci z Hry o trůny nabízí Downhill Beach v Severním Irsku, kde se mezi ta nejhezčí místa ke koupání určitě řadí i zátoka Bílý park (White Park Bay). Místní se v ní koupali, ale když jsme viděli jejich promodralá třesoucí se těla, myšlenku je následovat jsme rychle zavrhlí, ačkoli zrovna panoval nejteplejší den naší cesty.

Není to sice zrovna majestátní Stonehenge, ale sedmáct mysticky dokola rozestavených kamenů označovaných jako **Drombeg Stone Circle** jako by vypadlo z rozšířené verze pohádky o dvanácti měsíčkách. Obklopuje je typická irská krajina se zelenými políčky na zvlněných kopcích, naopak je neobklopují davy turistů a magickou sílu kamenů (pokud v ni věříte) si můžete vychutnat úplně zadarmo.

Dobré vědět

- Řídí se vlevo. Při přejezdu z Irska do Severního Irska nezapomeňte na to, že váš tachometr uvádí kilometry, ale dopravní značky s omezením rychlosti jsou v mílích.
- Snídaně „Full Irish“ je v podstatě totéž co „Full English“ (ale to hostitelům radši neříkejte), jen nejspíš návdavkem dostanete i bílý a/nebo černý „pudding“, jenž ale spíš než cokoli sladkého připomíná skotský haggis nebo náš prejt.
- Itinerář plánujte s rozvahou. Úzké klikaté silnice, na nichž vás může kdykoli po dlouhé kilometry zdržovat pomalý řidič před vámi, zaberou ve skutečnosti víc času, než člověk odhadne při pohledu do mapy.
- Pokud chcete v Dublinu navštívit úchvatnou Old Library (součást Trinity College) a spatřit Book of Kells, vstupenky si zajistěte předem on-line – vyhnete se frontě a v určitých časových pásmech ušetříte tři eura.
- Až se vás v obchodě (především na severu) někdo zeptá, zda chcete „bajk“ (bike, tedy kolo), nezírejte na něj jako my. Prodavač/ka má na mysli tašku (bag).